

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0406U000765

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 06-03-2006

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Крутило Дмитро Валерійович

2. Krutilo Dmitry Valerievich

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 03.00.16

Назва наукової спеціальності: Екологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 01-03-2006

Спеціальність за освітою: 7.010103

Місце роботи здобувача: Інститут сільськогосподарської мікробіології УААН

Код за ЄДРПОУ: 00497360

Місцезнаходження: 14027, м. Чернігів, вул. Шевченка, 97

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство аграрної політики України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.371.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 13722479

Місцезнаходження: вул. Метрологічна, 12, м. Київ, Київська обл., 03143, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут сільськогосподарської мікробіології УААН

Код за ЄДРПОУ: 00497360

Місцезнаходження: 14027, м. Чернігів, вул. Шевченка, 97

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство аграрної політики України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 34.35.17

Тема дисертації:

1. Поширення та екологічні особливості бульбочкових бактерій сої в різних регіонах України
2. The distributions and ecological features of nodule bacteria of soybean in the different regions of Ukraine

Реферат:

1. Дисертація присвячена вивченню розповсюдження та екологічних особливостей бульбочкових бактерій сої в різних ґрунтово-кліматичних зонах України. Встановлено, що на території України вид бактерій *B. japonicum* поширений нерівномірно. Незалежно від ґрунтово-кліматичних умов, розміщення популяцій бульбочкових бактерій сої є локальним і пов'язаним з наявністю рослини-живителя. Показано, що найбільш активні за азотфіксуючою здатністю популяції ризобій сої присутні в чорноземних ґрунтах, багатих на органічну речовину. Із збільшенням щільності місцевих популяцій в них зростає частка малоактивних штамів. Виявлено, що численні місцеві популяції ризобій сої суттєво обмежують нодулюючу та азотфіксуючу активність інтродукованого штаму *B. japonicum* 6346. На фоні нечисленних популяцій бульбочкових бактерій сої стандартний штам забезпечує зростання кількості кореневих бульбочок в 1,3-10,0 разів та їх нітрогеназної активності в 1,3-2,7 раза. Бульбочкові бактерії сої, виділені з різних екоотопів розрізняються за морфолого-культуральними, фізіолого-біохімічними та симбіотичними властивостями. Вперше серед мікросимбіонтів

сої виявлені штами з інтенсивним ростом. З популяцій ризобій чорноземного ґрунту виділено високоефективний штам бульбочкових бактерій сої КН10, який сприяє покращенню азотного живлення рослин та збільшенню урожаю зерна сої на 2-4 ц/га порівняно до виробничого штаму *B. japonicum* 634b.

2. The dissertation is devoted to studying the distribution and ecological features of nodule bacteria of soybean in different soil - climatic zones of Ukraine. It is established, that in the territory of Ukraine the species of bacteria *B. japonicum* is distributed non-uniformly. The populations of nodule bacteria of soybean are placed locally, irrespective of soil-climatic conditions. Their presence is closely connected to the presence of the host-plant. It is shown, that the populations of soybean rhizobia, the most active on nitrogen-fixing abilities, are present in chernozem soils, rich on organic substance. With the increase in the density of local populations the number of slow-acting strains is grows. It is revealed, that the numerous local populations of soybean rhizobia essentially limit the nodulating and nitrogen-fixing activity of introduction strain *B. japonicum* 634b. The standard strain provides the quantity increase of root nodules in 1,3-10,0 times and their nitrogen activity in 1,3-2,7 times with not so numerous populations of nodule bacteria on the background. The nodule bacteria of soybean, allocated from the different ecotopes differ according to morphological, cultural, physiological, biochemical and symbiotic properties. For the first time the strains with the intensive growth are revealed among the microsymbiont of soybean. The highly effective strain of nodule bacteria КН10 is allocated from the populations of rhizobia in chernozem soil. This strain is promoted to improvement of nitrate feeds of plants and the increasing grain yield of soybean on 2-4 cnt/ha in comparison with the industrial strain *B. japonicum* 634b.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковалевська Тамара Михайлівна

2. Kovalevska Tamara Myhaylivna

Кваліфікація: к.б.н., 03.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Попова Елеонора Михайлівна

2. Попова Елеонора Михайлівна

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Постоєнко Олена Михайлівна

2. Постоєнко Олена Михайлівна

Кваліфікація: к.б.н., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Глазко Валерій Іванович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Глазко Валерій Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.